

es saig

Punt i seguit

Tots sabem que un punt és, entre altres coses, un signe ortogràfic que indica una pausa de certa durada i marca un sentit complet de l'oració. I el punt i seguit vol dir que es fa la pausa, però es continua l'escrit sense canviar de ratlla; es diferencia del punt i a part que obliga a un alto més llarg i a seguir el discurs a la línia següent.

Aquest símil ortogràfic el podem aplicar a la nostra revista: amb aquest número 264 arribam als vint-i-dos anys de vida i aquestes xifres tan rodones representen ben bé un «punt», una espècie de meta on ens podem permetre una certa pausa per assaborir el tast d'un petit èxit; ara bé, aquest «i seguit» que l'acompanya vol dir que continua la mateixa ratlla, la mateixa línia, que no hi val a badar i que res de mans plegades.

És vera que no hauria estat incorrecte parlar d'un punt i a part, ja que amb aquest número es completa el tom XI d'ES SAIG, que, com sabeu, enquadernam cada dos anys; els qui us heu preocupat de guardar-lo i relligar-lo podeu comprovar que ja comença a tenir gruixa i a fer goig a les vostres llibreries. Passa, però, que els que feim ES SAIG hem tengut de sempre el defecte (perquè ho és, un defecte) de presentar la nostra tasca amb humilitat, com una feina senzilla, modesta, sense transcendència, gairebé sense importància. I això és una equivocació; és clar que el que presumeix d'humil i se'n mostra orgullós demostra simplement que no ho és. D'altra banda, un excés de modèstia no és bo ni mena enlloc; com escriu Kant, «aquell que es transforma en cuc de terra no ha de queixar-se si el trepitgen»; més o manco és el mateix que deien els nostres majors, de manera més grollera i ordinària, però ben gràfica: «Amb l'herba molla se'n torquen el cul».

Per tant, deixem-nos d'històries i sense caure en el defecte contrari, amb discreció, sense «passar-nos», és ben just que proclamem la nostra satisfacció i orgull per aquests vint-i-dos anys ininterromputs de crides d'aquest «saig». Com dèiem, els qui el teniu enquadernat podeu veure l'embalum que fa amb els milers i milers de pàgines publicades. Evidentment, no tot és de primera qualitat ni tot us agradarà, trobareu coses que hi falten i altres que, a parer vostre, hi són sobrees; hi ha notícies i comentaris que acceptàreu complaguts i us divertiren i altres que us molestaren. En fi, hi ha el que hi ha, sense censures, perquè hem procurat publicar-ho tot; el que segur que no hi trobareu és el que no ens heu enviat o no ens heu fet arribar.

Resumint, sense immodèstia, amb plena confiança, pensam que ES SAIG representa ja una obra cabdal dins la nostra comunitat i un instrument clau per conèixer-nos millor. Segurament ens repetim, però no estarà de més recordar el lema del mestre Marian Aguiló: «Recorda lo passat, ordena lo present i proveeix l'esdevenidor». És un programa de feina que tots podríem assumir com a divisa.

Punt i seguit.

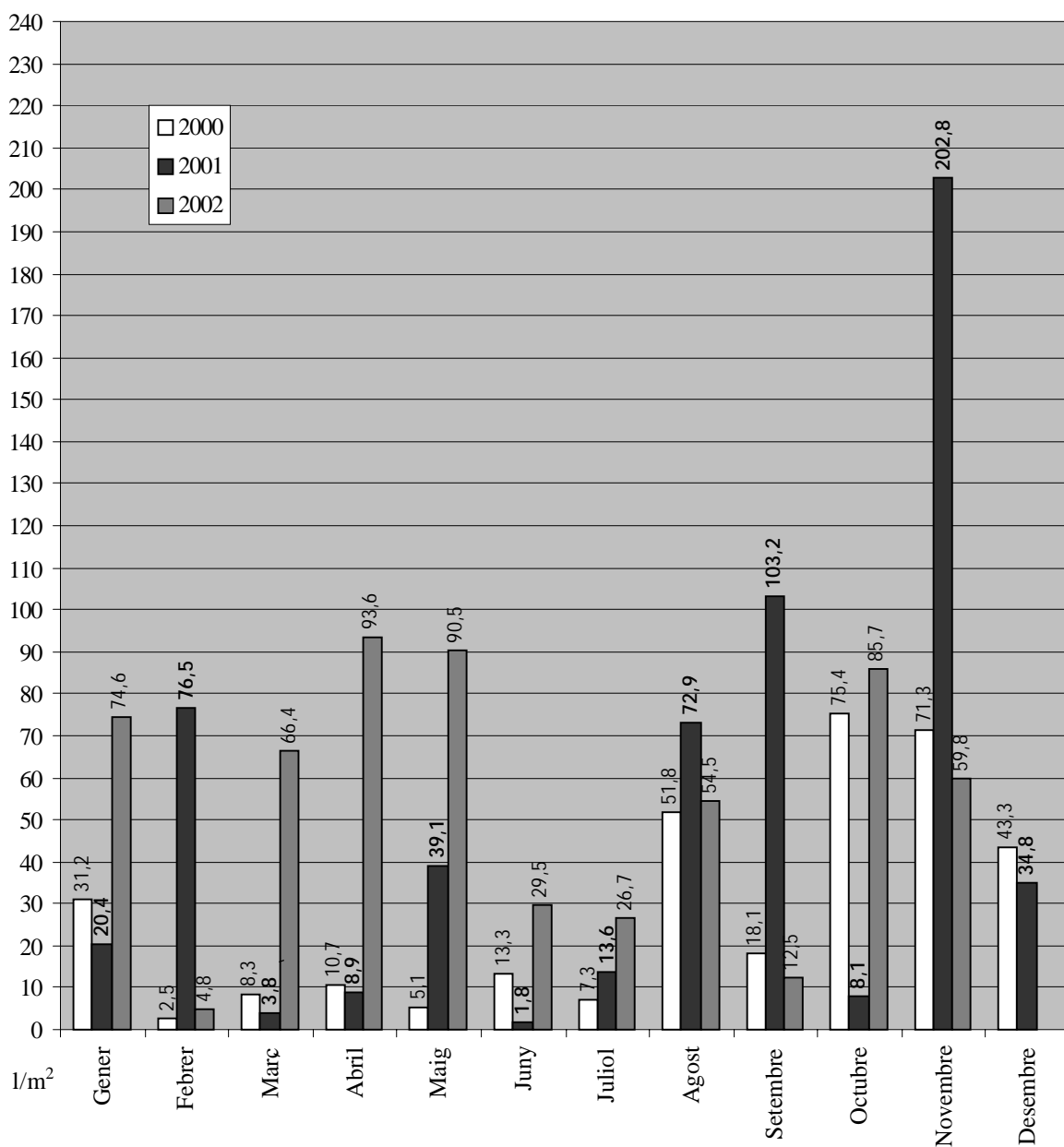
PORTADA
Pèrxa
Fotografia de Jerònia Pou

Sumari

- 2 Editorial
- 4 Pluviòmetre
- 5 Calaix de sastre
- 6 M'han dit que diuen
- 7 Moviment demogràfic
- 8 Fotografies antigues
- 9 Sabeu on és?
- 10 L'Ajuntament informa
- 14 Biblioteca Municipal d'Algaida
- 16 Quatre mots sobre...
- 18 Salut
- 20 El sant del mes
- 21 Una passejada, dues estampes...
- 22 Notícies
- 24 Esports
- 26 Ses Escoles
- 27 Glosa
- 28 Sobre astronomia
- 29 Ho diu internet
- 31 Noticiari de l'Obra Cultural
- 32 Una ració de Verdaguer
- 33 Fa vint anys
- 34 Passatemps
- 36 Una xerradeta amb...

Pluviòmetre

Com que ara tancam ES SAIG damunt dia 20, les dades de pluges que us donam sempre són provisionals i les hem de completar el mes següent. El mes d'octubre la quantitat final de pluges va ser de **85,7** litres.

Pel que fa al novembre, les dades que tenim segurament són incompletes perquè arriben a dia 22 i és d'esperar que els dies que falten del mes es produirà qualche ploguda. Provisionalment, fins dia 22, s'han recollit **59,8** litres.

EI DMA

Mentre berenava, abans de partir cap a la feina, la ràdio va pregonar la notícia. «Avui és el dia mundial de l'amabilitat», digué el locutor, amb un to molt solemne. I afegí que sabia que els seus estimats oients no li podien veure la cara, però els jurava que havia anunciat la celebració amb el millor dels seus somriures. «Torranyoles», pensà. I apagà la ràdio.

Però, ben pentinat i cara neta, es disposà a començar una jornada que, potser, seria diferent de les altres. Amb el dubte de si sabia respondre així com cal —ell que era de posat cellut i seriós— la torrentada de gestos plens de cortesia que li regalarien tots els conductors amb què toparia. Perquè, recordà: «Avui és el dia mundial de l'amabilitat».

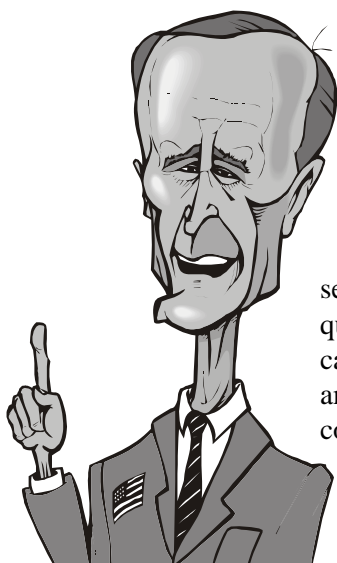
A la primera rotonda que trobà, un camioner va tenir l'amabilitat de fer-li una revisió parcial d'ITV al seu cotxe, sense pagar cap cèntim ni haver de demanar hora amb antelació. El camioner no va respectar-li la prioritat de pas, però ell sí que respectà la grandària del camió. I d'aquesta manera va comprovar el bon estat de manteniment del sistema de frenada del seu vehicle.

Més endavant, en un punt de la carretera amb poca visibilitat, un cotxe negre, petit i potent, avançà el seu com una bala. No va tenir temps de veure el rostre del conductor imprudent, però sí d'interpretar els moviments gimnàstics que li feia amb la mà dreta. A l'escola li havien contat diverses vegades la historieta aquella d'Aquil·les i la tortuga. Idò el conductor imprudent —Aquil·les— tenia l'amabilitat d'ensenyar-li com es fa una bona botifarra a la tortuga —ell.

A l'entrada de la ciutat de les mil feines, ell, en un pas zebra, va estar a punt d'enganxar un vianant. Per sort, l'afer quedà en un ensurt, sobretot del vianant. El qual tengué l'amabilitat d'explicar-li amb molts gestos i poques paraules un dels miracles de la natura: com d'una persona excel·lent, com de segur era la seva mare, havia pogut sortir aquell cabró i fill de puta que era ell.

Ja arribat a l'aparcament de l'empresa on treballava, col·locà el seu cotxe en aquell lloc —tot i que sabia que no era el seu— que quedava més a recer del sol. Així empenyaria l'estufat xafarder encarregat de la segona planta. I a més tenia l'amabilitat de mostrar-li amb un exemple concret que la puntualitat a la feina és una virtut que convé de practicar cada dia.

I entrà a l'edifici disposat a seguir celebrant així com cal el dia mundial de l'amabilitat.

Aquest mes de novembre hem sentit a parlar, i molt, de la carretera de Manacor i els afectats no en parlen rient, ni d'un bon tros. La reforma de la carretera, ben necessària per altra part, és una obra de molta envergadura i que afecta molta gent; i qui més qui manco, quan ens toquen la nostra pell, saltam i procuram defensar-nos com sigui. El problema, pel que hem sentit, és que aquí no hi valdrà fer «plataformes» com la que es va fer per aturar una circumval·lació al poble l'any passat. Qui més qui manco té clar que aquesta vegada el que pots intentar és que te perjudiquin un poc manco, però res més. I, per acabar, en una cosa està tothom d'acord: la necessitat de millorar aquesta carretera que s'ha tornat intransitable i empitjora cada dia.

Més val parlar de l'altre tema d'actualitat, les matances. N'hem sentit un que comentava que va cercar matador per a aquest mes de novembre i no en trobà cap en tot el mes, ni el desembre. I fa uns anys pareixia que això de les matances havia de desaparèixer del tot. Això sí, no sempre van les coses així com un voldria. Ens han dit que a una casa ho tenien tot preparat per matar el porc i aquest s'ho va ensumar... i va partir de quatres. Es veu que no tengueren altra solució que pegar-li un tir, per matar-lo. I ara n'hi ha que diuen si la Societat de Caçadors fa propaganda per fer més socis perquè hi ha «caça major». Molta pardalera, hi ha pel món.

Parlant de caçadors, enguany van com a mustiis: conills malalts, pocs tords i poques cegues, pocs esclata-sangs... L'única alegria que tenen, ens han dit, és quan amollen caça: guàtleres, perdius, faisans, etc. Ara bé, també hi ha comentaris en el sentit que aquests animals amollats ben aviat són dins la taleca d'un grapat d'espavilats que estan a l'aguait dels llocs on els amollen... i fan net en un tres i no res.

Sense voler hem encetat un tema ben actual: els esclata-sangs. Per les pluges que hem tengut enguany, les previsions no podien ser més optimistes: va ploure, i molt, el mes d'agost, continuà plovent l'octubre i del novembre no ens podem queixar. Ha plogut en lluna nova i en lluna vella, en minvant i en creixent... i no han sortit esclata-sangs. Encara no hem sentit ningú que ens ho expliqui. Això sí, cercadors n'hi ha molts, o gent a qui el metge li ha receptat caminar i aprofiten per mirar si troben qualche cosa.

No trobau que ens torbam a parlar de l'Ajuntament? Ens han arribat, a l'orella bona, comentaris que troben que ens ficam un poc massa amb la Casa de la Vila. Potser tenguin raó, però si en sentim parlar, i no sempre bé, no tenim més remei que parlar-ne aquí. Bé, tampoc és cap cosa nova, ni molt grossa: la gent comentava que el dia de Tots Sants, i un parell de dies abans, el carrer dels Cavallers no havia d'estar tancat a la circulació. Es veu que també va ploure quan estaven a punt d'asfaltar... El que resulta curiós és que això els passi sovint, sovint.

Però no era d'això de què volíem parlar, sinó de l'increment de feina que hi ha a la Casa de la Vila. I aquí no va de conya, és ben seriosament que ho hem sentit. Cada dia passa molta gent per allà, per solucionar problemes, quasi sempre. Només en el tema d'urbanisme i obres en general, l'increment ha estat bestial. I és que, segons notícies, ara la gent s'ha mentalitzat que s'ha de demanar permís per fer obra i en general s'ha notat i molt. Segurament això representa una bona font d'ingressos per al municipi, però és ben necessari, ja que totes les obres que té en marxa necessitaran molts d'euros.

Sentírem un grup de joves que discutien un tema que a la majoria ens ha passat per alt. (I és que hi ha joves ben sans i amb inquietuds, i ecologistes i amants de la natura). Bé, com deien aquests, fins fa un grapat de mesos, un pic per setmana, passava per Algaida una camioneta que recollia les botelles i el paper, però sobretot les botelles, dels cafès i restaurants. I no us podeu imaginar les botelles que buidam cada setmana els algaidins! Moltes! Bé, idò sembla que Deixalles ha deixat de fer aquesta recollida... I la pregunta que es fan és a veure si els bars i restaurants ara duen les botelles als contenidors de vidre... o no. Sembla que la majoria van a la recollida de fems. Segurament no és una feina de l'Ajuntament, que ja en té moltes, però qualcú hauria de donar una solució al problema; si és que existeix el problema; tant de bo ens diguin que això és un invent d'aquest Sord i que les botelles van a parar, totes, als contenidors corresponents.

La gent ara es passeja molt, es fan excursions organitzades per entitats del poble i moltes a nivell particular. Que ens passejam molt, vaja, i bé que feim. Parlant d'aquest tema, sentírem un matrimoni que explicava que un diumenge de matí anaren a Cura a fer una volta. Quedaren astorats de la gentada que hi havia per allà dalt..., però els únics algaidins que hi havia (per ventura n'hi havia d'altres i no els veren) eren ells. I el comentari de la rotlada fou que sí, que els algaidins tenim com a oblidat Cura, tret del dia de la benedicció dels fruits, o del concert, o el dia de Sant Honorat..., però en general hi pujam poc.

Evidentment és una gestió que no em toca a mi, però com que el personal de la revista sempre fa descuits grossos aprofitaré per desitjar-vos unes bones festes de Nadal i un bon any nou. Aquest 2003 no serà d'entrada de segle ni capicua ni res especial, un any normal. Així i tot, que sigui el millor possible per a tots.

Un Sord

Defuncions

Llorenç Campaner Florit.

Va morir dia 20 d'octubre als 74 anys.

Joan Trobat Capellà.

Va morir dia 25 d'octubre als 90 anys.

Maties Buades Cardell.

Va morir dia 14 de novembre als 70 anys.

Guillem Capellà Roig.

Va morir dia 25 de novembre als 87 anys.

Naixements

Bartomeu Tomàs Perelló,

fill de Miquel i Jerònica.
Va néixer dia 17 d'octubre.

Adrian Xell Nilsson Ulba,

fill de Francisco i Alicia Maria.
Va néixer dia 28 d'octubre.

Caterina Ballester Salas,

filla de Miquel i Catalina.
Va néixer dia 5 de novembre.

Joan Barceló Fullana,

fill de Mateu i Isabel.
Va néixer dia 7 de novembre.

Fotografies antigues

A la foto, que va se fer feta cap a l'any 1956 o 1957, hi apareixen (d'esquerra a dreta):

Maria "de Sa Xigala"
Francisca "Bosso"
Coloma "Ramona"
Antònia "Memes"
Catalina "Quarterada"
Catalina "Bodegona"

Fotografia cedida per:
Maria "Mindona"

La foto va ser feta el dia de les noces d'en **Guillem "Mindona"** i n' **Inès "Estaca"**; els acompanyen na **Maria "Mindona"**, que ens ha deixat la foto per reproduir-la, i na **Joana "Estaca"**.

Una **sèquia**, o síquia, és una excavació llarga i estreta, sovint revestida de pedra, rajoles o ciment, que serveix per conduir l'aigua d'un riu, torrent o font, sia per abastar poblacions, sia per regar o, més antigament, per moure molins.

La fotografia d'aquest mes ens mostra una sèquia profunda que serveix per donar sortida a l'aigua d'una font que es pot destriar subaix un grandió eucaliptus. Aquesta sèquia en el seu primer tram és subterrània, com si fos un albelló.

La "sèquia mare" o "sèquia major" és la més ampla, que pren directament l'aigua del riu i la transmet a les sequioles per repartir-la als terrenys de regadiu. Una sèquia també pot ser una excavació llarga i estreta, feta en el terreny de conreu, per plantar-hi ceps o altres plantes. A Eivissa una "sèquia rodera" és el solc marcat a terra per les rodes dels carros.

Llinatge

"Sequier": Existent al País Valencià. La forma Siquier és llinatge exclusiu de Mallorca.

Topònims

"Síquia de la Vila": Primitiva conducció musulmana d'aigua potable (AYNAL-AMIR, la Font de l'Emir) que des del segle XII i fins a prop de l'any 1960 abastava Ciutat. "Síquia de Son Munar": Torrentó canalitzat que neix a la mina del pou de S'hort d'en Potecari i pren direcció a Son Cerdà, per acabar desguassant al torrent de Pina, prop del puig Moltó.

Cançó

Sa síquia va plena
per tot lo redó,
i no vessa s'aigo,
això és lo millor.

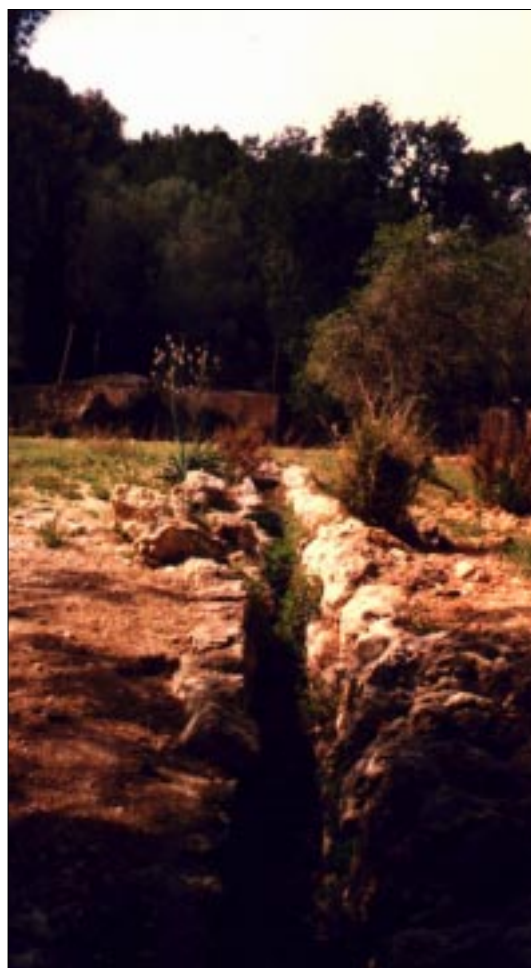
Pista

La font que dona origen a la sèquia protagonista d'aquest mes és coneguda com la font Fonda, perquè al pou mare s'hi ha de baixar per una escala coberta amb volta de canó. Les aigües conduïdes per una sequiola van a un safareig que rega un petit hortet d'una possessió randina que fins l'any 1987 va tenir el faser més alt del terme municipal.

Solució del mes passat

El molí fariner d'aigua que us mostrarem el mes passat, està situat dins la segona marjada de l'hort de Son Ribes de Pina, com haureu endevinat la gran majoria de lectors.

M. F.

Zona esportiva Es Porrassar

El passat 27 d'octubre es varen inaugurar les noves instal·lacions de la zona esportiva del Porrassar: les pistes de tennis i poliesportives, els vestidors de les piscines i la millora del terreny de joc del camp de futbol, amb la dotació de gespa artificial, i dels seus voltants, com és la instal·lació d'un parc infantil.

Assistiren a l'acte: el conseller de Turisme, Celestí Alomar i Mateu, en representació del Govern de les Illes Balears, ja que el President no va poder assistir per raons inherents del seu càrrec; el conseller de Cooperació Local del Consell de Mallorca, Josep Gomila i Benejam; el president de la Federació Balear de Futbol, Antoni Borràs del Barrio; el president del CE Algaida i la seva junta directiva i el batle d'Algaida, acompanyat de tota la corporació municipal.

Abans del partit inaugural entre els equips del CE Algaida i el CE Esportes de categoria de preferent, es féu la presentació de tots els equips de futbol base del CE Algaida. El batle d'Algaida, Jaume Jaume i Oliver, va entregar una placa al president del club per la seva col·laboració en la instal·lació de gespa artificial al terreny de joc.

Amb un cost de 785.311,47 €, aquestes noves instal·lacions completen els equips de la zona esportiva del Porrassar, si bé en aquests moments està en tramitació la contractació de les obres del projecte d'il·luminació del terreny de joc del camp de futbol, d'acord amb el conveni subscrit entre l'Ajuntament d'Algaida i l'Entitat de Turisme de les Illes Balears per al finançament de l'obra.

Adquisició d'una parcel·la, a Randa

El passat 20 de novembre Celestí Alomar i Mateu, conseller de Turisme del Govern de les Illes Balears, en representació de la societat Diversitat 21 i Antònia Mir Martorell i Sebastià Cantallops Mir, en representació de la propietat, signaren davant la notària l'escriptura de la compra per part de Diversitat 21 d'una finca, a Randa. El preu de la compra ha estat de 72.121,45 €. A més, Diversitat 21 haurà d'assumir les despeses administratives de la tramitació de la compra.

La compra d'aquesta parcel·la que està situada davant l'església de Randa servirà per habilitar aquest lloc com un espai públic, que tindrà funcions d'estacionament de vehicles, per una part, i per l'altra de lloc d'esbarjo, parc infantil i altres activitats. En aquests moments s'està realitzant el projecte que contemplarà l'actuació d'aquest indret.

Subvencions entitats i associacions

L'Ajuntament plenari, a la sessió ordinària celebrada el passat 7 de novembre, va acordar per unanimitat la concessió de les següents subvencions a les entitats i associacions:

Banda de Música	6.098,33 €
Club Escacs Algaida	450,76 €
Teatre Es Porrassar	1.292,02 €
Orfeó Castellitx	1.059,18 €
Revista Es Saig	674,02 €
Agrupació fotogràfica d'Algaida	240,40 €
Club Esportiu Algaida	4.207,08 €
Club Voleibol Algaida	1.502,00 €
Club Atletisme Algaida	450,76 €
Associació de Persones Majors	1.081,82 €
Algaida Solidari	1.051,77 €
Fons Mallorquí de Solidaritat	3.606,07 €
Club Esplai Burot	691,16 €
AMPA CP Pare Pou per activitats	751,27 €

Obres per al subministrament d'aigua a Pina

Durant el mes de novembre han començat les obres de construcció del dipòsit regulador d'aigua i de les canonades que han de connectar aquest dipòsit amb la xarxa d'aigua potable del nucli urbà de Pina. El cost d'aquestes obres és de 178.399,85 €, finançats íntegrament pel Consell de Mallorca, d'acord amb el conveni signat, el passat 31 de juliol, entre aquest organisme i el Consorci d'Aigües Pla de Mallorca.

Estació impulsora de les aigües residuals a Randa

També, i dins el marc del mateix conveni entre el Consell de Mallorca i el Consorci d'Aigües Pla de Mallorca, amb un cost de 20.671,55 €, s'han instal·lat les bombes impulsores al carrer de Montuïri, a Randa, per poder recollir les aigües residuals dels habitatges d'aquest carrer i del carrer de les Parres. En aquest moments està pendent de la instal·lació del comptador elèctric per part de la companyia subministradora d'electricitat.

Escola Municipal d'Infants

El batle d'Algaida i el conseller d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears signaren el passat 19 de novembre el conveni de col·laboració entre l'Ajuntament d'Algaida i la Conselleria d'Educació i Cultura per al foment de la xarxa pública de centres que imparteixen el primer cicle de l'educació infantil. D'acord amb aquest conveni la conselleria ha transferit a l'Ajuntament la quantitat de 19.747,01 €, com a ajuda de la inversió realitzada en l'ampliació de l'escoleta per a la creació de les no-

ves unitats del primer cicle d'educació infantil.

Dotació de calefacció i condicionament d'aire al consultori mèdic de Can Lluís, a Pina

Durant el mes de novembre, s'han realitzat les obres per a la instal·lació de calefacció i condicionament d'aire al consultori mèdic de can Lluís, a Pina. El cost d'aquesta obra ha estat de 4.576,20 €, que ha estat assumit íntegrament per la Conselleria de Salut i Consum del Govern de les Illes Balears.

Projecte de regadiu amb aigües regenerades de l'estació depuradora d'Algaida-Montuïri

La Conselleria d'Agricultura i Pesca ha presentat a l'Ajuntament d'Algaida el projecte de regadiu amb aigües regenerades de l'estació depuradora d'Algaida – Montuïri. Aquest projecte, el cost del qual és de 414.530,67 €, contempla l'ús de les aigües depurades per a activitats agrícoles a les parcel·les situades a l'entorn de l'estació depuradora. En un principi, aquest projecte està destinat a una comunitat d'onze propietaris amb una superfície de cultiu de 125.218 m².

La realització d'aquest projecte comporta, perquè es puguin usar en l'agricultura, un tractament terciari de les aigües residuals, fins ara la depuradora només feia un tractament secundari.

Així, la comissió de govern celebrada el passat 21 de novembre va concedir la llicència pertinent per poder iniciar les obres.

Centenari de Margalida Torrens Muntaner

Amb motiu del centenari de Margalida Torrens Muntaner, que va néixer a Algaida el 25 de novembre de 1902, el ple de l'ajuntament, en sessió extraordinària celebrada el 21 de novembre, va acordar per unanimitat felicitar i homenatjar madò Margalida pels seus cent anys. La missa i l'acte institucional serà el proper diumenge, 1 de desembre.

Cos de Voluntariat de Protecció Civil d'Algaida

L'Ajuntament d'Algaida té la intenció de crear el Cos de Voluntariat de Protecció Civil, per això i amb aquesta finalitat, durant el mes de desembre es realitzarà el curs bàsic de voluntariat de protecció civil. Aquest curs, organitzat per l'Ajuntament d'Algaida i l'Institut Balear de Seguretat Pública del Govern de les Illes Balears, s'impartirà des del 9 al 23 de desembre, al casal Pere Capellà, amb el següent horari:

Horari 20-22 h	dilluns 9 J. Nicolau	dimarts 10 Socorrisme	dimecres 11 B. Biarnés
Horari 9-13 h 20-22 h	dijous 12 Socorrisme	divendres 13 M. Sintès	dissabte 14 Pràctiques
Horari 20-22 h	dilluns 16 Socorrisme	dimarts 17 E. Medina	dimecres 18 Socorrisme
Horari 9-13 h 20-22 h	dijous 19 A. Sastre	divendres 20 Socorrisme	dissabte 21 Pràctiques
Horari 20-22 h	dilluns 23 Taula rodona		

En un principi aquest curs s'havia de realitzar durant el mes de novembre, però per donar un termini més ampli per fer la inscripció, s'ha posposat per al mes de desembre. Per fer la presentació d'aquest curs, el passat dilluns 4 de novembre, el director general d'Interior, Antoni Torres Martorell, i el director de l'Institut Balear de Seguretat Pública, Antoni Sastre, es reuniren a la Casa de la Vila amb els primers inscrits per formar part del Cos de Voluntariat de Protecció Civil.

Si voleu formar part d'aquest cos o voleu assistir a aquest curs us podeu inscriure, de forma gratuïta, a les oficines de la Casa de la Vila o al Punt d'Informació Juvenil.

Homenatge al Pare Pou

La Comunitat de Jesuïtes de Mallorca va celebrar el passat 26 d'octubre, a l'església de Montis-ion de Palma, un homenatge per commemorar el dos-cents aniversari de la mort del pare Bartomeu Pou Puigserver (1727 – 1802) insigne jesuïta i fill il·lustre de la nostra vila. A la missa, durant la qual es va presentar un quadre del pare Pou, pintat per Joan Balaguer, hi assistiren els seus descendents familiars. En representació de l'Ajuntament hi va assistir el batle d'Algaida.

Horari d'atenció al públic del tèncic que gestiona les activitats esportives

Per fer les reserves de les instal·lacions esportives o per a qualsevol assumpte rela-

cionat amb les activitats esportives que s'organitzin, us podeu adreçar al tècnic de gestió.

El seu horari d'atenció al públic a l'oficina del pavelló esportiu municipal és:

De dilluns a divendres: de les 17 a les 19 hores. Dissabtes: de les 16 a les 19 hores. Telèfon: 971 665 189.

Els dissabtes al matí podeu fer les reserves a les oficines de la Casa de la Vila.

Cursos esportius

L'Ajuntament d'Algaida té previst que per al mes de gener de l'any vinent comencin cursos de tennis, bàsquet i aeròbic. El cursos de tennis seran per a categories infantil i adults i es realitzaran a les pistes de tennis de la zona esportiva del Porrassar; els cursos de bàsquet seran per a categoria infantil i es realitzaran al pavelló de les Escoles; el d'aeròbic, organitzats conjuntament amb el Casal de Joves, es realitzaran al seu local i serà per a joves fins a trenta anys.

En aquest moments no us poden donar una informació més concreta, ja que s'estan elaborant els horaris i els grups, per edats, als quals han d'anar adreçats aquests cursos.

En el cas que estiguen interessats, podeu fer una inscripció o bé a les oficines de la Casa de la Vila, o bé a l'oficina del pavelló esportiu municipal.

Festes de Nadal, Cap d'Any i Reis

Dissabte, 21 de desembre de 2002

Auditó de Nadal dels alumnes de l'Escola Municipal de Música d'Algaida. A les 11 hores a l'església d'Algaida. Oberta a tot hom.

Dimarts, 31 de desembre de 2002

Rebuda de l'any 2003. A la Plaça d'Algaida. L'Ajuntament oferirà cava i raïm a tots els assistents. A les 23.45 hores.

Dimecres, 1 de gener de 2002

Animació per a nins i nines. A la Plaça. A les 18 hores.

Entrega de cartes als patges reials de Ses Majestats els Reis d'Orient. A la Plaça. A les 19 hores.

En cas que fes mal temps, l'animació per a nins i nines i l'entrega de cartes es faran a l'auditori del casal Pere Capellà.

Diumenge, 5 de gener de 2002

Arribada a la Plaça d'Algaida de la comitiva reial de Ses Majestats els Reis d'Orient, acompanyats de la Banda de Música d'Algaida. Després de la salutació a tots els nins i nines d'Algaida, repartiran els regals a domicili. A les 19.30 hores.

La recepció d'obsequis es farà diumenge dia 5 de gener a les Escoles, de 10 a 13 hores.

L'Ajuntament d'Algaida us desitja un Bon Nadal i un Venturós Any Nou

Noticiari

Internet més ràpid

El passat mes de novembre es millorà el servei d'Internet que ofereix la Biblioteca als usuaris amb la instal·lació d'una línia d'ADSL d'alta velocitat (de 2 Mbps), que substitueix l'antiga RDSI. Aquest fet implica un considerable augment de qualitat ja que multiplica gairebé per 16 la velocitat de connexió.

Donacions

Durant els mesos de setembre i octubre hem rebut tota una sèrie de donacions de llibres que han passat a formar part del fons bibliogràfic de la Biblioteca. Des d'aquí volem donar les gràcies públicament a les famílies Ballester Salas i Janer Rosselló i als senyors Antoni Cañellas, Gabriel Janer Manila i Joan Moragues Amengual per la seva contribució.

Horari

De dimarts a divendres, de 16.30 a 20.00 hores.

Dissabtes, de 10.00 a 13.00 hores.

Novetats

Infantil-Juvenil

TOLKIERN, J.R.R. *El senyor dels Anells*.

PIERREY, P. *Juegos de agua*.

Blanch, X. *El coratge de sant Jordi*.

Marquina, J. *Pare, jo vull ser pirata*.

Casas, L. *El jersei*.

Teixidor, E. *La volta al món de la formiga Piga*.

Llengua

BADIA, Joan. *Curs de llengua catalana nivell C*.

BADIA, Joan. *1.000 exercicis per al nivell C*.

SOLA, Joan (dir.). *Gramàtica del català contemporani*. [3 volums]

BADIA, R. M. Roc. *Reforç d'ortografia catalana*.

BÈRGUA, N.; FARGAS, X. *Català comercial i administratiu*.

MACIÀ, J. *Faci'ls fàcils. Els pronoms febles*.

EQUIPO PRAGMA. *Para empezar*. [Espanyol per a estrangers]

RAMON, M; RIGO, C. *Recull de gentilicis*.

Literatura

PALAU I CAMPS, J. M. *Escac a la Dama*.

RUIZ, Luis Manuel. *Obertura Francesa*.

Xarxa
de Biblioteques
de Mallorca

Consell de Mallorca
Àrea de Cultura i Joventut
Centre Coordinador
de Biblioteques de Mallorca

AJUNTAMENT D'ALGAIDA

guia de lectura

MORLÀ, Toni. *Memòries d'un brusquer*.
 CEBRIAN, Juan Antonio. *La aventura de los godos*.
 WALLER, R. J. *Los puentes de Madison County*.
 COSTA I LLOBERA, M. *La deixa del geni grec*.
 TORRENT, Ferran. *Societat limitada*.
 Castillo, D. *No miris enrera*.
 Carol, Màrius. *Les seduccions de Júlia*.
 Ferrer, Antoni-Lluc. *La missió del capità*.
 Queffélec, Y. *Osmosi*.
 Vicens, Antònia. *Lluny del tren*.
 Amis, M. *Dinero*.

CD de música

MOLL, Joan. *Música de compositors balears*.
 GINARD, Jaume. *No em cansaria mai de cantar damunt s'era*.
 PENYA, Tomeu. *Antologia*.
 CANO, Marusa. *La terra parla*.
 ESPIRALL D'EMBULLS. *No tot és desar somnis*.
 ESTEPES. *Estepes*.
 CAP ON NAM. *Volta el món i torna al born*.
 S'ALBAIDA. *Llucalquelba*.

Altres matèries

Coster, S.; Totyat, F. *Sociología de la educación*.
 Monreal, J.L. *El mundo de la computación*.
 Pérez Ramos, A. *El obispo Pascual, un tiempo, una iglesia*.
 Guia, Josep. *València, 750 anys de nació catalana*.
 Mira, Joan F. *Crítica de la nació pura*.
 Solervicens i Bo. P. *Els països Catalans i Espanya: ser o no ser*.
 AMADES, Joan. *Calendari de refranys*.

Infantil

THURY, F. M. *Hoshmakaka*. Barcelona: Zandrea Zariquiey, 2000.

BUTTERWORTH, N. *Ui, que t'atrapa el gat*. Barcelona: Timun Mas, 1999.

CARRASCO, X. *Els reis d'Orient: narració d'origen bíblic*. Barcelona: La Galera, 1999.

GANTSCHEV, I. *El tren de Nadal*. Barcelona: Cruïlla, 1984.

DENOU, V. *És Nadal, Teo*. Barcelona: Timun Mas, 1988.

LAGERLÖF, S. *La llegenda de la rosa de Nadal*. Barcelona: La Magrana, 1994.

BIRD, M.; DART, A. *El llibre de Nadal*. Barcelona: Barcanova, 1986.

PARRAMÓN, J.M. *El Nadal*. Barcelona: Parramón, 1999.

Poemes de Nadal. Barcelona: La Galera, 1995.

DICKENS, C. *Cuento de Navidad ; El grillo del hogar*. Madrid: Salvat, 1970.

Etnologia

FUNDACIÓ SERVEIS DE CULTURA POPULAR (Dir. Gabriel Janer Manila). *Calendari de festes de les illes Balears i Pitiüses*. Barcelona: Altafulla, 1992.

SCHULTZ, U. (direcció) *La fiesta: de las Saturnales a Woodstock*. Madrid : Alianza, 1994.

Narració

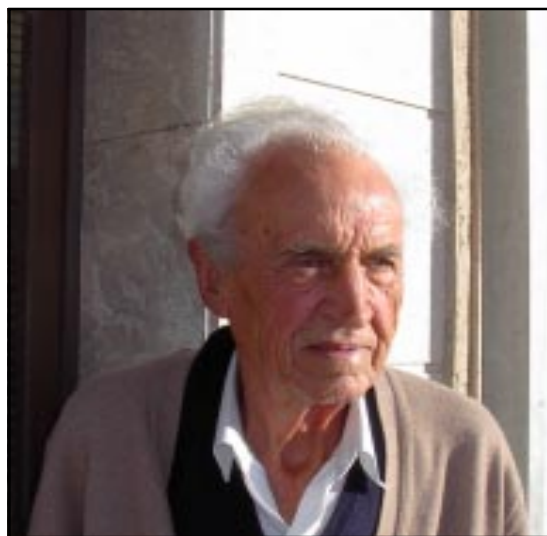
ALCOVER, A.M. *Ses matances i ses festes de Nadal*. Moll: Palma, 1981.

Enregistraments sonors

SAVALL, J. *Cant de la SibilAla*. France: Auvidis-Astrée, 1988.

Cent villancets: inèdits del concurs de Porto Cristo en la seva vintena edició. Palma: Mallorca. Consell Insular.

CORAL UNIVERSITÀRIA DE LES ILLES BALEARS. *Ara ve Nadal*. Mallorca: Ona Digital, 1994.

Agustí Vidal de sa Serra

“La finca que tenc darrera la benzineria, té una extensió de 15.900 m² i me’n prenen 8.900, molt més d’una quarterada. Encara no m’han dit res, de quan es farà i a quan pujarà aquesta expropiació, i als altres afectats, crec que tampoc. Vaig anar a l’Ajuntament per comprovar si la parcel·la 144, que és la meva, estava afectada, després d’haver-ho llegit pels diaris.

Amb els 15.900 m² que ara té, dins la finca hi podria fer una casa, però amb la nova carretera, només em quedarà una quarterada aproximadament i ja no ho podré vendre perquè no s’hi podrà fer res. Diuen també que hi farà molt mal entrar, perquè quedarà envoltada per un pont elevat a la part de la carretera de Sencelles.

En poques paraules, la finca ha quedat ben desgraciada i no he fet cap al·legació per ara, perquè consider que s’han de fer quan ho comuniquin oficialment. Del preu de l’expropiació, encara no en sabem res, només n’hem sentit comentaris i com és natural, ho fixaran ells i nosaltres només pararem la mà i encara gràcies si cobram”.

Magí Ametller de s’Hort

“Al meu germà li expropiaran més de 7.000 m² de terres per fer hort i a mi “només” 1.300; però a la part dels hivernacles l’han deixat com de domini públic, que no sé per a què els servirà, ni si m’ho arribaran a expropiar; perquè no entra dins l’espai destinat a carretera. Vaig anar allà per aclarir-ho i em digueren que possiblement era una equivocació del tècnic que havia fet els plànols.

Per altra banda, jo no hi veig la necessitat de fer aquest desviament per aquí darrera, perquè tenen carreteres velles allà deçà que les deixen mig tudades, i pareix que només van a destruir territori sense que els importi gens ni mica.

A les reunions que tenguérem, va sortir l’alternativa d’aprofitar l’actual carretera per devora l’Estació, que fos d’un sol sentit i la “carretera vella”, per davant Can Mateu, que fos l’altra direcció i trobar-se totes dues a la nova rotonda. Això pareix que no els va agradar gens. Només van de fer carreteres noves, perquè qualcú hi deu tenir molt a guanyar”.

Julià Bibiloni de Marina

“El que m’indigna més d’aquest tema és que si no hi estàs d’acord, diuen que pots fer al·legacions. Però fa un any i mig que vengueren l’antic conseller d’Obres Públiques i un grapat d’enginyers per exposar les obres que s’havien de fer; que si tantes rotondes, que si en tants de minuts seríem a Ciutat, etc. Jo vaig fer una al·legació perquè ens xapen la finca per enmig i encara no l’han contestada. Ara fa poc una cosina meva hi tornà, perquè jo m’estim més no anar-hi, i li tornaren donar impresos per fer més al·legacions.

La nostra finca té mitja quarterada i la xapen en dos trossos; així queda a la part de la caseta un tros més petit que a la part de migjorn. En total ens ocupen 1.868 m². Allà hi tenim 22 tarongers i 2 llimoneres, just per on ha de passar la nova carretera. També estam connectats a la xarxa d’aigua d’en Tugores de la benzineria i a la d’en Manolo de na Cati “Fustera”, que empram per omplir el safareig. Ara tot això es farà malbé i, per anar a la caseta, hauré de voltar per can Xesc Ramis.

Diuen que si a una finca te’n lleven la meitat o més, estan obligats per llei a expropiar tota la superfície, que és pràcticament el nostre cas. També diuen que a la nostra edat és convenient cercar-se una distracció; idè bé, a mi m’han fotut aquest entreteniment d’anar a feinejar a la caseta després de la jubilació”.

Joan Fullana de Can Serra

“Al diari va sortir el meu nom ben detallat i deia que ens prendran 4.090 m², dels 10.700 que té ara en total Can Serra. No hem fet cap al·legació perquè crec que és ben inútil anar contra el Govern. L’únic que hem demanat és que ho deixin ben tancat de paret seca, perquè sempre ho he conegut així.

Diuen que si tens arbres, els valoren a part, i sense comptar els tarongers de dins el primer corral, n’hi ha una trentena més d’afectats dins la tanca del cantó. Nosaltres coneixem un advocat de fora poble, que si ve el cas, li demanarem consell sobre l’expropiació per la carretera. Ell és el que va dur el cas del meu fill que duguérem plet quasi 2 anys i finalment ho guanyàrem tot.

Al costat de les cases hi ha una cova, diuen que prehistòrica amb una columna central, que no està declarada i m’han dit que si donam part de la seva existència, per ventura es veuran obligats a desviar una mica el traçat de la carretera. També a la part del Camí de Muntanya, ens retallen un bon tros, fins a Can Maria, que no sé si afectarà una cisterna molt gran que hi tenim en aquell indret, cosa que ens sabia molt de greu perquè també es faria malbé.

En aquesta entrega complirem amb el compromís que anunciàvem al passat número i dedicarem aquest espai que ens ofereix la revista *Es Saig* a parlar un cop més de la gent gran.

Per començar, hem analitzat algunes de les xifres de població que podem trobar a la nostra illa i que ens donen una imatge del que aquest col·lectiu de gent gran representa dins el conjunt de la societat.

Les dades que ofereix l'Institut Balear d'Estadística són ben clares: reflecteixen un augment considerable de la població major de 65 anys, que, segons el padró de l'any 2001, arriba a les 105.771 persones a l'illa de Mallorca, la qual cosa suposa un 15,07% del total de la població.

Per altra banda, a la nostra illa l'esperança de vida en néixer; és a dir, els anys que un individu viu com a mitjana, se situa al voltant dels 74 anys, amb els homes, i puja al 82 anys en el cas de les dones.

Les xifres de la nostra illa no són molt distintes de les de la resta d'illes, ni a les del conjunt dels estats europeus.

Les causes d'envelliment de la societat són diverses i conegudes:

– L'augment de l'esperança de vida i la disminució de la mortalitat, com a conseqüència dels avenços en el camp de la salut i les millores socials.

– La disminució de la natalitat; actualment, al nostre estat la taxa de natalitat és de l'1,13 fills per dona.

Una altra dada important és que el subgrup que més creix proporcionalment dins els majors de 65 anys és el grup de les persones ma-

jors de 80 anys, que s'ha vingut a anomenar la quarta edat.

Es calcula que no hem arribat al sostre de creixement i que, per tant, en els propers anys, si la tendència continua, ens trobarem que a la nostra illa l'any 2021 la població major de 65 anys s'acostarà al 18% i la major de 75 anys suposarà el 8%. Quant a l'esperança de vida, s'espera que l'any 2020 hagi augmentat en dos o tres anys.

A tota Europa es pot parlar de l'envelliment de la població, que consisteix en la presència d'un número cada vegada major de gent gran a les nostres societats.

Les societats desenvolupades, com la nostra, que tenen un índex de gent major de 65 anys situat al voltant del 15%, viuen tota una sèrie de canvis a distints nivells (socials, culturals, econòmics) i veuen com s'incrementen les demandes d'atencions socio sanitàries.

A Mallorca els distints organismes públics posen en marxa plans o programes per satisfer les necessitats del col·lectiu de gent gran.

El govern proposa el Pla estratègic de les Persones Majors de les Illes Balears.

L'INSALUD ha posat en pràctica, des de fa uns anys, el programa d'atenció a les persones ancianes que viuen a Mallorca., que té com a objectiu principal millorar l'estat de salut i la qualitat de vida de les persones de 75 anys o més.

El proper mes us parlarem de les intervencions que recomana l'IB-SALUT per aconseguir aquest objectiu.

I ara volem aprofitar per desitjar-vos un Bon Nadal amb aquestes receptes tan saludables.

Fins a la propera.

1r plat

Puré de verdures
amb ratlladura de taronja

Ingredients:

4 patates
2 cebes blanques
4 pastanagues
100 g. de mongetes tendres
2 porros
2 grans d'all
oli
una cullerada de ratlladura de taronja
una fulla de menta
sal i pebre bo

Procediment:

Trossejau les patates, les cebes, les pastanagues, les mongetes, els porros i els dos grans d'all. Bulliu amb aigua i sal totes les verdures amb un raig d'oli d'oliva, una cullerada de ratlladura de taronja, un poc de pebre bo i una fulla de menta i ho coeu fins que la verdura es desfaci. Passau per la batidora i ho tastau per si està bé de sal. Ho podeu servir amb croscons de pa fregit.

Us recomanem acompanyar aquests dos plats amb un bon vi i un bon cava. Sense oblidar el plat dolç, que el deixam a la vostra elecció (hi ha molt per triar).

Molts d'anys i bon profit!!

2n plat

Pitrera d'indiot
amb salsa de mandarines

Ingredients per a quatre persones:

1 pitrera d'indiot
1 ceba petita
1 porro
3 mandarines
1 tasset de vi blanc
8 cullerades soperes d'oli d'oliva
farina, pebre bo i sal

Procediment:

Salpebrau la pitrera amb la sal, el pebre bo i enfarinau-la. Enrotllau-la i fermau-la amb un fil de cuina perquè no s'obri. Posau-la dins la greixonera amb oli ben calent fins que agafi color. Afegiu-hi la ceba picada i el porro i sofregiu-ho durant 15 minuts. Quan sigui cuit, posau-hi les mandarines en grells sencers, el vi blanc, la sal i mig litre d'aigua. Tapau la greixonera i deixa-ho coure uns 35 minuts. Treis la carn i en ser tèbia tallau-la en rodanxes. Finalment, passau la salsa pel passapuré o pel "xino". Ho podeu servir acompanyat d'arros bullit o patates al forn.

M. Antònia Mulet i Joan Reinés infermers

BIBLIOGRAFIA:

- Institut Balear d'Estadística (IBAE). *Les Illes Balears en xifres 2001* www.caib.es.
- Institut Balears d'Afers Socials (IBAS). *Pla Estratègic de les Persones Majors de les Illes Balears*. www.caib.es.
- GAP. *Programa d'atenció a l'ancià*. INSALUD BALEARS. Juny 2000.
- *Enfermeria Geriátrica*. Interamericana. Mc Graw-Hill 3ª edició 1996.
- Anna Juárez Sodeman. *Enfermeria Geriátrica*. Fuden. Olalla 1997.

Santa Llúcia, verge i màrtir

Dia 13 de desembre celebrem la festa d'aquesta santa. Va néixer i va viure a Sicília, a Siracusa, a finals del segle IV i principis del V, una vida curta d'una vintena d'anys. Era de família noble i, segons la tradició, va tenir molts pretendents per la seva posició social i la seva bellesa, si bé ella els rebutjà. Es diu que va ser víctima de la persecució de Dioclecià i Maximià contra els cristians, però la cronologia no concorda; de fet, els detalls sobre la seva passió i el seu martiri són incerts, plens de contradiccions i van néixer en una època bastant posterior.

Com sabeu, és patrona de la vista i normalment se la representa amb els ulls dins un plat que sosté en les seves mans. No està clar el motiu d'aquesta advocació; l'explicació que s'ha divulgat és que ella mateixa se'ls va arrabassar fugint d'un home luxuriós que volia abusar d'ella, però aquesta és una llegenda atribuïda a altres donzelles de l'antiguitat i no es fonamenta en cap base sòlida. També se la considera —amb Sant Llorenç— advocada contra el foc, ja que una altra narració diu que intentaren cremar-la en una foguera però va sortir-ne il·lesa del foc.

Sigui com sigui, el fet és que ben aviat la devoció a aquesta santa es va estendre amb força, sobretot arreu dels Països Catalans. D'una banda, la veneraven els cecs i tots els que tenien problemes amb els ulls, però també els estudiants ja que es considerava que llegir i estudiar menjava la vista i per això reclamaven la protecció de la santa siracusana. I pel mateix motiu l'homenatjaven els treballadors i treballadores de l'art de l'agulla: cosidores, brodadores, sastres, matalassers, espardanyers, etc. Tots ells tenien clar que no havien de treballar amb el didal i l'agulla el dia de santa Llúcia si volien evitar problemes amb la vista.

Sens dubte, aquesta santa gaudí d'una gran veneració a Algaida. Si us fixau en les figures del retaule de l'altar major, veureu que tots són sants —mascles— llevat de la Mare de Déu que el presideix i santa Llúcia. I sabem que havia tengut una capella dedicada a ella. L'any 1596 el Consell —l'Ajuntament—, reunit en sessió per parlar de l'obra de l'església, discuteix on s'havia de construir el cor: uns defensaven fer un cor alt a la capella de santa Llúcia i altres el volien on el tenim actualment. Va guanyar la segona proposta: "és de parer que dit cor es fassa al capdavant de l'església". Segurament el fet d'haver tengut capella pròpia influí que la seva imatge es conservàs després a l'altar major.

Una passejada, dues estampes...

Aquest capvespre de diumenge de finals d'octubre al camí de Son Cerdà, el sol estiueja encara. Però el paisatge tardoreja a les totes. Les figueres bressolen ses darreres fulles dolçament, amb avidesa; saben que els esperen llargs mesos d'abstinència... Si jo fos pintor, pintaria el paisatge algaidí a la tardor. La terra acabada de llaurar, marronenca, viva, convidada els pinzells a fer feina a escarada. Si a la tardor tenim fulles de parra de color groc encès, per a què hem de menester banderes més grosses que una quarterada? Si jo fos pintor de paisatges, a l'estiu jo i els pinzells pegariem capfics d'ombra de garrover; ells, els pinzells, ben estotjats dins la capsa. A l'hivern... Queden encara moltes diades de tardorejar per a l'arribada de l'hivern.

Text i fotografies: **Miquel Serra**

Nous seixantins

Es veu que el fet de complir **seixanta** anys és molt seriós, i per això el grup de joves que podeu veure a la foto, nascuts **l'any 1942**, passaren junts i en pla festiu el diumenge dia 17 de novembre. L'excursió fou a Lluc, i el dinar al Port de Pollença, amb autocar. A l'hora del cafè, en **Guillem Català** va llegir aquesta glosa.

*A tots vull saludar-vos
s'any que complim es seixanta,
veig que sa gent bé s'aguanta,
això em fa sentir ditzós.
Per ser del quaranta-dos
encara feim bona planta.*

*D'ençà que anàvem a escola
ja molt de temps ha passat,
fou temps de dificultat,
però el món sempre rodola.
Enc que es passat se'n va i vola,
queda sa nostra amistat.*

*De bon gust mos divertíem
amb balls de reunió,
amb so d'un acordió
o amb quatre discs que teníem,
i amb pocs duros aconseguíem
un alt grau de diversió.*

*Per rentar-mos bé sa cara
ho tenim de lo millor.
Si féssim cap mala acció,
que tots tenim qualque tara,
noltros comptam amb un frare
per dar-mos sa bendició.*

*I ara per acabar
de cor vos desig, companys,
que es vostres millors afanys
els pugueu realitzar
i que mos puguem ajuntar
a dinar amb salut molts d'anys.*

L'amo en Joan *Maria* ens ha deixat

No hi ha dubte que ens ha deixat una de les persones més estimades i populars del poble. Apreciat de tothom per la seva humanitat i també per la sorprenent vitalitat en una persona de noranta anys, ens queda el seu record inesborrable. Com a homenatge a la seva memòria, us reproduïm l'escrit adjunt, l'agraïment de la seva família per les mostres de solidaritat que ha rebut i una fotografia d'unes filoses fetes per l'amo en Joan, un dels regals que més li agradava repartir als seus amics.

Després d'una petita "encontrada" que el va tenir una temporada a l'hospital, ens ha deixat, quinze dies després d'haver complert els 90 anys, mestre Joan "Maria"; i ho ha fet amb la mateixa alegria que un jovenet de setze, devuit o trenta anys, aquests jovenets que eren els seus amics i amigues i que per això li deien "es padrí"; ell els ensenyava a jugar a escambrí, truc i molts de jocs de cartes, mentre que a altres els ajudava a fer treballs amb els records que guardava de fets passats; tampoc no li faltà mai una floreta, un "piropo", per a una joveneta de qualsevol edat. I no va perdre les ganes mai d'estar informat, d'estar al dia: era un lector fidel d'ES SAIG. Tenia molts d'amics: a uns, ell els havia acompanyat amb molta pena; altres l'acompanyaren a ell; mai no s'havia sentit tot sol.

La seva família, extensa, ho era tot per a ell: els seus tres fills i tres filles —directes o per matrimoni—, nétes —i néts—, renéta, tots els familiars senten —sentim— un buit molt gros, el d'un home de 90 anys ple d'alegria i de vida que ens ha deixat. Si és vera que una persona viu mentre a qualque banda hi ha un record per a ella, ell no morirà.

A. T.

Moltes gràcies als amics i amigues que m'animàreu i em féreu companyia fins als darrers moments.

Una abraçada a tots, especialment al grup de companys amb els quals tants de bons moments passàrem jugant a truc.

Joan Maria

es saig

*us desitja unes
bone festes de nadal*

Ja s'ha jugat el primer terç del campionat, pel que fa a l'equip de regional Preferent d'en Mateu Capellà. Després de disputar-se la tretzena jornada, el conjunt algaidí està classificat a la meitat de la taula, amb molt bones perspectives de millora, tant pel joc que setmana rere setmana practica, com per la feina que fa durant tots i cada un dels entrenaments.

L'estrena de la catifa del camp des Porrassar ha estat una il·lusió afegida al planter i a tots els equips que juguen a Algaida i ha incrementat les ganes de jugar al futbol de molts de joves d'Algaida.

Els darrers resultats de preferent han estat:

- Alcúdia - Algaida 2-2**
- Algaida - Esporles 3-3**
(inauguració de la gespa)
- Espanya - Algaida 0-1**
- Algaida - Sóller 0-1**
- Margalidà - Algaida 0-0**

Juvenils

Encara que el planter de l'equip que entrena en Rafel Oliver no és massa nombrós, es fa feina i de la feina, com es diu, en surt el profit. Això és el que té el conjunt dels juvenils enguany a Algaida.

Després de la vuitena jornada de lliga, l'equip està situat a la vuitena posició

amb tretze punts aconseguits. Darrers resultats:

- Algaida - B.R. Llull 2-1**
- Patronat B - Algaida 4-1**
- Algaida - Cide B 2-3**
- Pla de Na Tesa - Algaida 1-4**

Cadets

Darrerament, els cadets d'en Manolo González han descansat dos partits de tira, per mor del calendari i les baixes d'equips que es retiren quan ha començat la lliga; això fa que els equips tinguin jornades buides.

Després de la cinquena jornada, els cadets figuren al sisè lloc de la classificació:

- Santanyí - Algaida 2-3**
- Algaida - Artà 0-1**

**1a Regional Preferent
Temporada 2002-2003**
Leo, Mateu (míster),
B. Llupart, Rebassa,
Oliver, Suredí, Manolo,
Ramis, Dani, Pou,
Garau.
Acotats: Mascaró,
Nuñez, Pájaro, Toni,
Juanjo, Rafa, Xisco i
Bernat.

Infantils

L'equip d'en Joan Nicolau practica un futbol vistós; tècnica i ganes de jugar dels nins no en falten, però en aquestes edats i categories -2ª grup B- l'estatura o la diferència d'edat són handicaps a vegades determinants a l'hora dels resultats.

Els darrers punts aconseguits són:

Algaida - Petra 0-4

Can Picafort - Algaida 2-5

Campos - Algaida 6-0

Algaida - Manacorins 4-2

Alevins F7

Després de perdre el pri-

mer partit, l'equip que entrena en Mateu Llull no pareixia que tengués una reacció tan immediata, ja que els cinc partits següents han estat victòries clares i rotundes: prova de la bona feina d'aquest grup de jovenets.

Algaida - Porreres 11-2

Algaida - Montuiri 5-0

Algaida - Alcúdia 1-0

Benjamins F7

Els darrers partits, els nins d'en Maties Puigserver han reaccionat de forma positiva: dues victòries com dos sols han duit il·lusió i alegria als més petits dels jugadors del C. E. Algaida.

Algaida - Espanya 2-2

S'Horta - Algaida 4-1

Arenal - Algaida 10-1

Algaida - Felanitx 1-0

Olímpic - Algaida 0-1

Futbol Femení

Després de la novena jornada, les nines de l'Algaida figuren en cinquena posició a la classificació. L'equip femení d'en Nicolau fa una bona feina i els fruits surten en forma de victòries. Bona progressió de les més jovenetes juntament amb la bona predisposició de les que duen més temps jugant a futbol.

Algaida - Pl. Muro 5-1

Algaida - Son Roca 7-1

Joan Trobat

Setembre de 2002.
Moment de la instal·lació de la catifa de gespa artificial al camp des Porrassar.

Les juguetes

El joc és la primera activitat que l'infant realitza amb major llibertat i plaer i que li permet, d'una forma natural i progressiva, créixer, integrar-se en el món que l'envolta i desenvolupar-s'hi.

Cada edat té les seves joguines, encara que certes juguetes poden continuar interessant en edats posteriors i d'altres potser cridin l'atenció abans de l'edat marcada.

0 A 6 MESOS

- sonalls
- mòbils
- mossegadors
- joguines amb música i moviment
- ninots petits de roba o goma

6 MESOS A 1 ANY

- pilotes de materials blans
- ninots grans de roba
- peces de construcció de material blani gros
- encaixos senzills
- joguines de plàstic per al bany

1 A 2 ANYS

- pilotes
- pepes i ninots
- jocs d'encaix i construcció de pecesgrans
- trencaclosques senzills
- tricicles sense pedals
- pales i poals
- juguetes d'arrossegament

2 A 3 ANYS

- joguines de peces desmuntables
- encaixos
- trencaclosques
- pilotes
- tricicles
- pepes i ninots amb complements
- cuinetes
- poals, pales, rasclets...
- plastilina

3 A 4 ANYS

- pilotes
- granges i pobles per construir
- titelles
- trencaclosques
- pepes i ninots articulats que tinguin complements
- tricicles i cotxes de pedals
- bitlles
- bolles i peces per enfilat
- cuines i estris
- camions i vehicles per carregar
- vehicles petits per fer córrer
- cavalls balancí
- jocs sensorials: visuals, tàctils, ...

4 A 5 ANYS

- bicicletes i vehicles grossos
- patins i patinets
- joguines d'imitació dels grans (cuines, telèfons, eines,...)
- disfresses amb complements
- pilotes
- dianes
- jocs de construcció
- plastilina, pissarres, llapis de colors...
- pepes, cotxes, bressols
- trens i cotxes petits
- jocs d'observació: semblances, diferències,...
- jocs de memòria visual
- instruments musicals de percussió
- cassets

5 A 7 ANYS

- bicicletes, patins
- jocs d'habilitat i paciència
- jocs de coneixements
- jocs d'associació
- jocs de destresa manual: embotonar, cosir, trenar...
- jocs d'imaginació i atenció
- jocs simbòlics i de situació (botiga, hospital, casa, ...)
- trens amb vies
- jocs de destresa física per ajupir-se, saltar...
- instruments musicals i cassets
- dòmino senzill d'imatges
- titelles

7 A 9 ANYS

- bicicletes, patins i monopatins
- pilotes
- estels
- jocs de punteria: anelles, bolles...
- baldufes
- cordes de saltar
- jocs d'atzar de coneixement, d'habilitat, de memòria...
- pepes, cases de pepes i accessoris
- cotxes de miniatura
- jocs de construcció mecànics
- instruments musicals: flautes, orgues...
- cassets

9 A 12 ANYS

- eines de modelatge en fusta i fang
- construccions de peces petites
- jocs científics i d'inici: astronomia, química, biologia...
- jocs de societat: parxís, escacs, cartes...
- jocs de paraules, de preguntes i respostes
- jocs teatrals i de representació
- jocs de màgia
- futbolins
- cassets

12 ANYS EN ENDAVANT

- jocs de construccions tècniques
- jocs científics i d'experiments més complicats
- eines per al bricolatge
- maquetes
- equip esportiu per a futbol, bàsquet...
- ping-pong, petanca
- dards i dianes
- vehicles de control a distància
- jocs de pregunta i resposta
- jocs d'enginy, habilitat i combinació
- jocs d'ordinador
- màquines de fotografia

Equip de suport
C. P. Pare Bartomeu Pou

Sa Seva Majestat s'Euro

Es carretó de sa compra

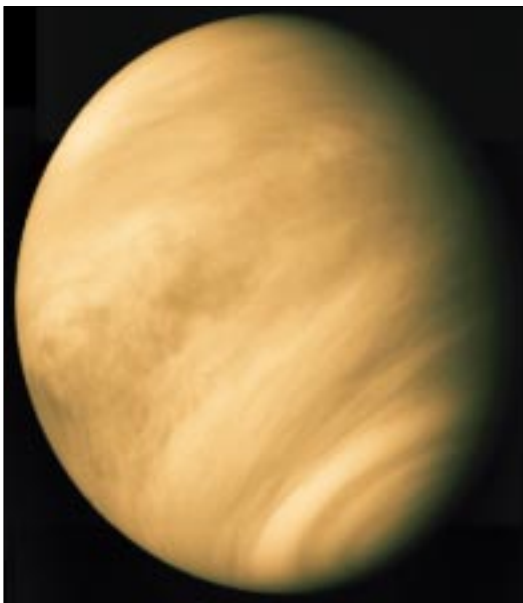
Aquesta moneda nova
que he de pensar com es diu
mos farà fer es cap viu,
pertot mos paren sa llova.
Sa majoria ho troba;
enyor sa moneda vella.
Qui té es mànec de sa pella
fa anar s'oli allà on vol,
i guanyant es mateix sou
set almuts no fan barcella.

Amb això des redoneig
tot ha estat una farsa,
es venedor ven a l'alça
i si no basta hi afegeix;
i trobes qualque pagès
amb sa cara d'innocent:
te puja es setanta per cent
i pareix que t'ho regala
i deu pensar: aquest tros d'ase
se'n va fotut i content.

Bon recoranta punyetes,
un euro em varen cobrar
quan abans, tot estirar,
te cobraven cent pessetes;
una col, dues mongetes,
quatre ous per fer una truita,
una misèria de fruita,
de comprar ja s'ha acabat
i quedes mig astorat
carro mig i bossa buida.

Bernat Coll Sureda

Foto de Venus envoltat de núvols

Segur que qualche vegada us ha cridat l'atenció, el que anomenam l'estrella de l'alba, també anomenada l'estel de l'alba. Doncs aquest punt tan brillant que veim al cel, no és una estrella, sinó que correspon a Venus, el segon planeta del nostre Sistema Solar, en ordre de distàncies —és el segon que fa voltes més a prop del Sol, com també és el que està més a prop de la Terra—. Per això veim aquell punt tan brillant al cel, com que és el més proper, és el punt fix més brillant després de la Lluna. Venus gira a una distància d'uns 110 milions de quilòmetres entorn al Sol, per la qual cosa rep una mica més de llum i de calor que nosaltres. La Terra tarda uns 365 dies en fer una volta al Sol (això és un any), mentre que el de Venus, és lleugerament més curt, en tarda 225 (comptant com a temps de "dia", el nostre: 24 hores). La seva mesura és quasi idèntica a la de la Terra, però un poc menor; uns 12.100 km de diàmetre, i posseeix una atmosfera i una força de gravetat només un poc més dèbil que a la que nosaltres estam acostumats. D'aquí ve que moltes vegades s'hagi xerrat de Venus com el planeta bessó de la Terra. Les observacions de la superfície de Venus, són molt complicades, ja que tot el planeta està cobert per una espessa capa de núvols d'uns 15 km de gruix, en els quals mai no s'ha vist obrir-se una clariana (vegeu foto). Aquesta capa "amaga" a davall, el planeta més mortífer del Sistema Solar: Si ficèssim un pot de llauna a Venus, la seva atmosfera l'escalfaria, la calor el fondria i els núvols d'àcid el dissoldrien, ja que a uns 50km d'altura hi ha núvols d'àcid sulfúric.

Un "dia" en un planeta va des que surt el Sol, s'amaga fins que torna sortir. Respecte al temps de "dia" de Venus, es pot dir que és dels més estranys que hi ha. Un dia a Venus, equival a devers 59 dies (terrestres). Això dóna la conseqüència que en el calendari de Venus, cada any només té quasi 2 "dies"; de cada dues nits venusianes, una d'elles ja és nit de cap d'any.

Gràcies a mesuraments per radar, avui sabem que Venus gira sobre si mateix (d'est a oest) en sentit contrari a la Terra i els altres planetes del Sistema Solar (com també ho fa Urà). Venus és un món de roca estèril i abrasada. Una capa de núvols i biòxid de carboni (el baf que nosaltres expulsam quan respiram), el protegeix dels raigs directes del Sol, però també, aquesta capa produeix un gran efecte hivernacle: no deixa sortir la calor que hi ha i es va acumulant. El resultat és un clima insuportable, amb temperatures a la superfície d'uns 465° C; més altes que a Mercuri, malgrat que estigui molt més a prop del Sol. Per això, seria un planeta impossible de ser habitat, ja que la pressió que hi ha a la seva superfície, és fortíssima; més o manco seria equivalent a la que hi ha a un quilòmetre de profunditat del fons del mar. Al principi es pensava que els núvols arribaven fins a terra, com si fossin boira, però s'ha descobert que no és així, ja que els núvols apareixen a uns 60 quilòmetres d'alçada, mentre que a la superfície l'aire és transparent, com a la Terra, i pot veure's amb bastant claredat fins a uns centenars de metres. Malgrat tot, el Sol (com les estrelles) està eternament amagat darrera els núvols i la seva llum arriba molt difuminada, com als nostres capvespres.

Finalment, acabaré dient que Venus no té Lluna, igual que Mercuri; són els dos únics planetes del Sistema Solar que no en tenen, com també són els dos primers que estan més a prop del Sol.

G.S.C.

“Ho diu Internet” és un intent d'actualització del tradicional “ho diu el diari”. Per Internet hi *circula* molta informació. En aquesta nova secció de la revista hi recollirem algun escrit que pensem que pugui divertir una estona els nostres lectors i lectores. Com per exemple aquest acudit, que hem rebut sense firma.

El porter del prostíbul o per a què serveix saber llegir i escriure

No hi havia en el poble pitjor ofici ni més tirat que el de porter del prostíbul.

De totes maneres, quina altra cosa podria fer aquell home? De fet, mai no havia après a llegir ni a escriure, no tenia cap altra activitat ni ofici.

Un dia, es va fer càrrec del prostíbul un jove amb inquietuds, creatiu i emprenedor, que va decidir modernitzar el negoci. Va fer canvis i va citar el personal per donar-li noves instruccions.

Al porter li va dir:

- A partir d'avui, vostè, a més d'estar a la porta, m'ha de preparar un informe setmanal on registrarà la quantitat de persones que entren, així com els seus comentaris i recomanacions sobre el servei.

- M'encantaria satisfer-lo, senyor, va balbotejar, però jo no sé llegir ni escriure.

- Ah! Em sap molt de greu. En cercaré un altre...!

- Però, senyor, vostè no em pot acomiadar, jo he treballat en això tota la meva vida...

- Miri, jo el comprenc, però no puc fer res per vostè. Li donaré una indemnització fins que trobi una altra cosa. Em sap greu... que tengui sort.

I el gerent va fer mitja volta i se'n va anar.

El porter va sentir que el món s'esfondrava. Què podia fer? Va recordar que, en el prostíbul, quan es trencava una cadira o s'esfondrava una taula, ell aconseguia fer un arranjament senzill i provisional. Va pensar que aquesta podria ser una ocupació transitòria fins aconseguir una nova feina. Però només comptava amb quatre claus rovellats i unes tenalles velles. Utilitzaria part del diners de la indemnització per a comprar una caixa d'eines completa.

Com que en el poble no hi havia ferreteria, hauria de viatjar dos dies amb mula per anar al poble més proper a realitzar la compra. I va emprendre la marxa. A la tornada, un veí seu va tocar a la porta.

- Venc a preguntar-te si tens un martell per deixar-me.

- Sí, l'acab de comprar, però el necessit per treballar... Com que em vaig quedar sense feina...

- Bé, però jo te'l tornaré demà a primera hora.

- Està bé.

Al matí següent, el veí va tocar a la porta, com havia promès.

- Mira, jo encara necessit el martell. Per què no me'l vens?

- No, jo el necessit per fer feina i, a més, la ferreteria està a dos dies de mula.

- Feim un tracte —va dir el veí—: Jo et pagaré els dies d'anada i tornada a més del preu del martell; total, estàs sense feina fixa... Què et sembla?

Realment, això li suposava feina durant quatre dies, així que va acceptar.

Va tornar a muntar en la seva mula...

Al seu retorn, un altre veí l'esperava a la porta de ca seva.

- Hola, sé que vares vendre un martell al nostre amic... Jo necessit un parell d'eines; estic disposat a pagar-te els teus quatre dies de viatge, més un petit guany; no tenc temps per fer el viatge...

L'exporter va obrir la seva caixa d'eines i el seu veí va elegir unes alicates, un tornavis, un martell i un cisell. El va pagar i se'n va anar.

El nostre home començà a pensar en aquelles paraules: «No tenc temps per al viatge...».

Si això era així, molta gent podria necessitar que ell viatjàs per a portar eines. Al viatge següent va arriscar alguns diners i dugué més eines que les que necessitava. De passada, podria estalviar algun temps en viatges.

La veu va començar a córrer pel barri i molts varen voler evitar-se el viatge. Una vegada per setmana, l'ara corredor de eines viatjava i comprava el que necessitaven els seus clients.

Va llogar una portassa per a emmagatzemar les eines i, algunes setmanes després, amb una vidriera, la portassa es va transformar en la primera ferreteria del poble.

Tots estaven contents i compraven en el seu negoci. Ja no viatjava, els fabricants li enviaven les seves comandes. Ell era un bon client.

Amb el temps, els pobles propers preferien comprar a la seva ferreteria i guanyar dos dies de marxa. Un dia se li va ocórrer que el seu amic, el torner, podria fabricar-li els caps dels martells. I, després, per què no?, les tenalles i les alicates i els cisells i els gramponadors ... I després van ser els claus i els cargols...

En deu anys, aquell home es va transformar, amb el seu treball, en un milionari fabricant d'eines.

Un dia va decidir regalar una escola al seu poble. Allà, a més de llegir i escriure, s'ensenyarien les arts i els oficis més pràctics de l'època. A l'acte d'inauguració de l'escola, el batlle li va lliurar les claus de la ciutat, el va abraçar i li va dir:

- És amb gran orgull i gratitud que li volem demanar que ens concedeixi l'honor de signar al primer full del llibre d'actes d'aquesta nova escola.

- L'honor seria per a mi, va dir l'home. Res no m'agradaria més que signar-hi, però jo no sé llegir ni escriure: sóc analfabet.

- Vostè?, va dir el batlle, que no s'ho arribava a creure. Vostè va construir un imperi industrial sense saber llegir ni escriure! Estic sorprès. Em deman què hagués estat de vostè si hagués sabut llegir i escriure...

- Això sí que ho puc contestar, va respondre l'home amb calma. Si jo hagués sabut llegir i escriure, ara seria el porter de la casa de putes...!

Activitats previstes

Diumenge dia 22 de desembre Excursió al Bec d'en Ferrutx

Arribarem en cotxe fins a l'ermita de Betlem, que està situada al terme d'Artà. Allà començarem la caminada que ens durà fins al cim i després davallarem cap al cementeri de la Colònia de Sant Pere. La panoràmica des del bec és espectacular, sobre la badia d'Alcúdia i les serres de Llevant. Caminarem en total unes quatre hores. La partida serà des de Plaça a les 9 h.

Dimarts dia 24 de desembre Xocolatada de la Nit de Nadal

Serà al nostre local, en sortir de matines.

Un horabaixa a Miramar

El propassat dissabte 26 d'octubre, tengué lloc la diada commemorativa del 40è aniversari de la fundació de l'**Obra Cultural Balear**. Fou un acte ben emotiu que serví per gaudir de diverses activitats. Els més de quaranta algaidins que hi assistírem (33 amb autocar i els altres en cotxes particulars), participàrem a la primera tongada de les visites programades a Miramar. El doctor **García Sevilla** ens mostrà la seva propietat i quedàrem meravellats dels tresors que allà s'hi agombolen, plens de records de l'**Arxiduc Lluís Salvador**, com: un fragment del iot Nixe; un altre del claustre gòtic del convent de Santa Margalida de Ciutat, el jardí de Sa Torre des Moro, el mirador de s'Olivar, el de Sa Ferradura i la cova de Ponent, que visitàrem l'horabaixa.

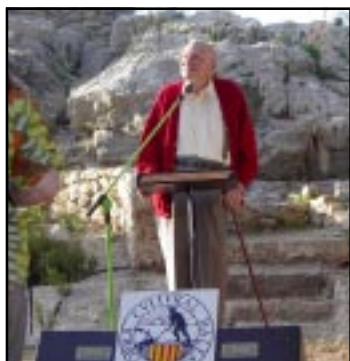
Després de l'actuació del grup **Quart Creixent**, hi hagué els parlaments dels expresidents de l'Obra i membres fundadors; entre d'altres parlaren: **Climent Garau**, **Ignasi Ribes**, **Josep Coll Bardolet**, **Aina Moll** i el nostre amic i notari **Joan Verger**, que s'havia desplaçat des de Barcelona per poder ser present a la festa. Després en **Toni Mir**, que actuà de mestre de cerimònies, anuncià l'homenatge als socis amb més de trenta anys de fidelitat a l'O.C.B. d'Algaida hi assistiren els que veis a les fotografies.

El llistat dels 23 socis algaidins que compleixen aquest requisit és el següent per ordre d'antiguitat: **Joan Mulet Cerdà**, **Antònia M. Mulet Trobat**, **Guillem Fullana Vanrell**, **Nofre Vanrell Amengual**, **Miquel Rafael Amengual**, **Catalina Ballester Vanrell**, **Margalida Tomàs Castelló**, **Gabriel Oliver Fullana**, **Miquel Llompart Ballester**, **Maria Oliver Oliver**, **M. Antònia Company Oliver**, **Alexandre Pizà Colom**, **Joan Trobat Pujol**, **Joana Vanrell Cloquell**, **Maria Jaume Salas**, **Guillem Jaume Salas**, **Joan Ferragut Salom**, **Francesc Ramis Gómez**, **Sebastià Company Oliver**, **Josep Fullana Vanrell**, **Joan Agustí Garcías Antich**, **Francesca Capellà Mulet** i **Agustí Mulet Trobat**.

L'acte fou acompanyat per una temperatura estiuenca en un dia especialment lluminós i difícil d'oblidar, que no podia concloure més que amb una posta de sol, que ni feta a mida: amb l'astre rei diluint-se reflectit dins una mar com una bassa d'oli.

Per acabar ho farem amb la primera estrofa d'un poema de **Joan Alcover** dedicat al lloc de **Miramar**, que diu així:

*Sempre visquí vora el mar,
més fins avui no el coneixia;
sobtadament a Miramar
m'ha revelat sa fesomia.*

La fada de Roses

Que bonica n'és la mar,
que bonica en nit serena!
de tant mirar lo cel blau
los ulls li blavenen.

Hi davallen cada nit
amb la lluna les estrelles,
i en son pit, que bat d'amor,
gronxades se bressen.

Tot escoltant l'infinit
sa dolça música ha apresada,
n'apar lo mirall del cel,
lo cel de la terra.

Ahir vespre la vegí
com dormia en la maresma,
com dormia cabdellant
escuma i arena.

Los coralers de Begur
coralen dins llur barqueta.
—Coralers, si m'hi voleu
fareu bona pesca.

Si voleu saber qui só,
só una fada empordanesa,
les fades del Pirineu
me diuen Sirena.

Quan ells se tiren al fons
jo en sortia amb les mans plenes,
ells trauen rams de coral,
jo aquest ram de perles.

Navegant

I
Quan jo anava per la mar,
de Barcelona a l'Havana,
de l'huracà rufalós
bé en sentia de cops d'ala!
Mes, lo que em feia patir
era el mal de l'enyorança
al veure'm tants dies lluny
de la terra catalana;
i li deia al mariner
que vetlla dalt de la gàbia:
¿no veuries verdejar
les riberes de la Pàtria?

II
Ara no vaig per la mar,
aquella sols era d'aigua,
la de la vida és pitjor,
puix és de fel i de llàgrimes.
Les marors són més crudels,
són més feres les zumzades,
quan me tiren per damunt
rodoladisses muntanyes;
a no dar-me Déu la mà,
m'haurien fet de fossana.
Encara en veig venir més,
la tempesta no s'acaba,
ja decau mon esperit,
ja brandoleja ma barca!
Orenetes que pel cel
aixecau tant la volada,
¿no les veieu verdejar
les riberes de la Pàtria?

Los fills del Canigó

Al front la barretina,
la caritat al cor,
toquem la bandolina,
cantem lo patri amor.

Com vol d'aucells cantaires
venim del Canigó,
cantant sos dolços aires,
amor del Rosselló.

Muntanyes regalades,
Conflent i Vallespir,
les nostres refulades
són vostre dolç sospir.

Partida és Catalunya
per l'aspre Pirineu,
però son braç no allunya
los cors que lliga Déu.

Del Canigó en la cima
tot l'any lo cel hi riu,
lo nostre cor l'estima
com los aucells son niu.

De l'Ebro a la Provença
cantem, com rossinyols,
dels pobles l'avinença
que és nostre cant més dolç.

Al front la barretina,
la caritat al cor,
toquem la bandolina,
cantem lo patri amor.

Aquesta ració era obligada des del moment que enguany celebrem el primer centenari de la mort de mossèn Cinto Verdaguer. Els dos primers poemes els hem seleccionat del disc *Cançons i Balades* de Jaume Arnella; el tercer pertany al llibre de mossèn Cinto, *Pàtria*.

Número 24

Una satisfacció justificada dels que confeccionam ES SAIG és el fet de no haver fallat mai a la cita mensual que tenim amb els nostres lectors.

Que això hagi passat durant vint-i-dos anys no sempre ha estat fàcil. Recordam qualque mes en què hem hagut de superar dificultats serioses. Un d'aquests casos ens va succeir fa vint anys, pel desembre del 82: quan tot just havíem començat a passar a màquina els originals, la “Brothers” (una màquina aleshores darrer model, que ben aviat se’ns quedà antiquada) s’avarità i ens deixà penjats. Vàrem poder resoldre el problema gràcies a l’ajuda dels amics de la revista *Santa Bàrbara* de Vilafranca. Potser sigui la vegada que més a prop hem estat de no poder complir el nostre compromís.

La portada era una estampa nadalenca per donar les bones festes i l’editorial feia una valoració general de l’any que estava a punt d’acabar. L’Ajuntament informava de l’adjudicació de l’asfaltat dels camins de Son Roig i darrere Ses Vinyes i de la sol·licitud per asfaltar el Camí Vell de Porreres, així com de l’ordenació de l’Arxiu Municipal.

En Toni Garau reflexionava a la secció “Solcar” sobre la funció de “Cas padrins”, el local que s’havia habilitat a la rectoria per a la gent major. I n’Andreu Majoral apuntava que amb la victòria socialista a les eleccions generals “Espanya pot haver canviat”.

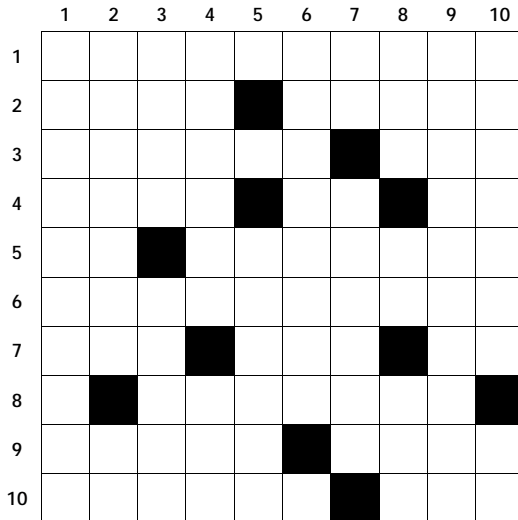
El món de la caça anava molt remogut: el “Noticiari” informava d’una tempestuosa sessió extraordinària de la Societat de Caçadors, en què es va decidir tancar la caça dels conills dia 8 de desembre, després d’una violenta discussió; i “un caçador” criticava a la secció “Els lectors escriuen” els furtius que amb cotxes i focus havien acabat amb les llebres sense que les autoritats ni els altres caçadors presentassin cap denúncia ni fessin res per aturar-los.

En Pere Mulet informava d’un algaidí il·lustre del segle XVIII: el pare franciscà observant Antoni Balaguer, autor d’obres de temes gramaticals, entre elles un diccionari mallorquí-castellà-llatí, i de diverses biografies (vides de Sant Bonaventura, de Ramon Llull, de Joan Duns Escot i de Sant Francesc).

En Joan Trobat comentava la bona marxa del futbol algaidí. I la “Xerradeta”, firmada per Joan Mulet, era amb el manescal Toni Munar que acabava de guanyar la plaça de titular de Lluçmajor, que englobava la d’Algaida ja que aquesta s’havia amortitzat.

Finalment, recordarem que la nostra revista va organitzar una trobada de premsa forana a Algaida, a Cura. La participació va ser nombrosa i les felicitacions que rebérem per l’organització de la diada foren unànimes.

Mots encreuats

Horizontals: 1. Reglamentaris, rituals. 2. Però ja no són. Llit d'un riu. 3. Culte, adoració, Llinatge d'un escriptor català. 4. Concepte, noció. Un cop d'aquesta sempre ajuda. Pronom extraterrestre. 5. Coure. Sonar les copes quan brindam. 6. Il·lògic, absurd. 7. Lletra grega. Riu gironí. Capgirat, no et nega res. 8. La primera. Retenció, rapte. 9. Broquer, darga (al revés), Lligar, unir. 10. Capgirat, nacions. També capgirat, lletra grega perillosa.

Verticals: 1. Benaventurances, benaurances. 2. Mania, bogeria. Antiga nota musical. 3. Detura, agafa. Gana forta de menjar. 4. Muralla. Cada dia veu sortir el sol. 5. Urani. La més llargaruda. Vermelles. 6. Llèpol, aficionat al dolç. Punt cardinal. 7. Contracció de Capone o Pacino. Acudiren. 8. Prefix grec que significa "corrent". Gran Bretanya. Demuestra el seu esforç. 9. Fantasia, il·lusió, quimera. 10. Professionals del fil, l'aguilla i el didal. La segona a donar la nota.

Solució:

Horizontals: 1. Formulatis. 2. èreu. llera. 3. latra. Ors. 4. idea. mà. et. 5. Cu. dringar. 6. irraonable. 7. tau. Ter. Is. 8. a. segrest. 9. tucse. nuar. 10. state. ate.
Verticals: 1. Felicitats. 2. oradura. ut. 3. reté. rus-al. anaren. 8. reo. GB. anaren. 9. irrealitat. 10. sas-tes. re.

Una xerradeta amb...

Quina és l'oferta d'un centre com el que tu estàs?

El nostre centre té un ventall bastant ample. Les persones interessades es poden treure des de titulacions mínimes, com el graduat en secundària (abans graduat escolat), a preparació per a proves lliures per a gent que es vol treure alguna titulació de FP 1 (Formació Professional) o proves d'accés a la universitat. També oferim cicles formatius de grau mitjà, com un d'auxiliar de cures i infermeria, proves d'accés a mòduls de grau mitjà i superior, cursos de català per als exàmens de la junta avaluadora, alfabetització amb consolidació per a gent adulta que no ha tingut l'oportunitat d'estudiar quan era més jove. Jo faig classe als alumnes matriculats a l'accés a la universitat. Per una sèrie de circumstàncies, ja ho vaig fer a Inca i a S'Arenal i quan vaig arribar a Calvià em demanaren per fer-ho. Només em dedic a això ja que tenim dos grups, un de matí i un d'horabaixa.

Com veus el món de l'escola actualment?

Crec que travessa un moment de crisi, de canvi. L'escola, com l'entendem ara, ve de les idees de la Il·lustració, de la Revolució Industrial. A l'estat modern li interessa tenir una població mínimament alfabetitzada. També és una escola on el text imprès, o llibre de text, és l'eix amb què has de treballar. Abans l'escola era l'única font d'educació, d'aprenentatge. Avui en dia trobes informació de tot tipus i a totes bandes, començant pels mitjans de comunicació més tradicionals fins als més moderns. L'escola ha deixat de ser l'única dipositària dels coneixements. Per altra banda, tampoc està clar, actualment és discutible que pel fet d'haver estudiat, llavors, trobis una bona feina. L'escola no motiva igual que abans, una de les causes (n'hi hauria moltes més) són els canvis que ha experimentat i experimenta la

Catalina Oliver Cardell

societat. Hi ha uns canvis de valors i l'escola encara no ha trobat el seu lloc. El professorat, també, ha deixat de ser la figura valorada que havia estat fins fa poc. Crec que cap allà on va l'escola és el que s'ha d'arribar a definir i el punt de partida han de ser els canvis que s'han anat experimentant. Per exemple, uns d'aquests canvis importants ha estat el provocat per la immigració. A l'escola li va bé quan té uns referents en què es pot basar i li va bé fer feina des de l'homogeneïtat i la universalitat. Actualment això no passa. En el cas de la immigració, a un mateix centre podem trobar alumnes de moltes i variades cultures; abans, el màxim que el podies trobar era una escola amb molts d'immigrants, però quasi tots de la mateixa procedència. Amb la família ha passat el mateix, d'haver-hi un sol model s'ha passat a una variada gamma de famílies. Amb tot això l'escola ha quedat un poc enrera. Crec que l'escola té futur i que trobarem el camí. Actualment s'hi fa feina, sé que hi ha experiències d'escola-xarxa, on hi participen tots els membres de la família, fins i tot on participa tot el barri. A més, no podem oblidar que durant els primers anys dels infants, funciona com a guarderia i la seva funció és socialitzadora.

Per què no ens contes algunes anècdotes protagonitzades per alumnes teus o dels centre on has treballat...

A l'Aranjassa, n'Andreu, el director, va fer un recull d'aquestes anècdotes, n'hi ha moltes i de molt divertides. Amb el pas del temps no perden la gràcia, continuen vigents. En record alguna com la d'un alumne tot preocupat perquè només sabia dos continents: Pryca i Contiente (en aquelles hores encara no existia Alcampo). Un altre alumne havia de formar oracions amb una sèrie de paraules, una de les quals era "padre"; era un al·lot que anava molt bé i no tenia problemes, però aquella

feina no l'acabava de convèncer. Jo el veia un poc preocupat, però no li donava importància, fins que em va presentar el treball. La primera oració començava amb "Padre nuestro que estás en los cielos..."; la segona, "En el nombre del Padre, del Hijo...". Va ser aquí quan vaig veure el que passava, la confusió que tenia amb la paraula "oració". A n'Andreu, el director, també n'hi va passar una que record bé. Un alumne de segona etapa li demanava per en Ribera i el mestre es pensava que era el pintor, però aquesta part de la pintura no entrava dins el programa del curs. El mestre mirà el llibre i va veure que es referia a Primo de Rivera; va explicar-li qui era, però el que volia saber l'alumne era qui era el famós "primo" d'en Rivera. Al final el mal entès va quedar solucionat.

Na Catalina forma part de l'Associació de Sociòlegs de les Illes, des d'on han organitzat activitats com un interessant seminari sobre "Sociologia del Turisme", conferències sobre la sociologia de l'educació. A més es professora associada de la Universitat. Però d'aquest tema en parlarem un altra dia.

Biel Sastre

Catalina Oliver Cardell

Na Catalina de Can Bosso i de Sa Cigala, és mestra d'escola i llicenciada en Ciències Polítiques, especialitzada en sociologia. Va néixer per Sant Jaume per tant, és lleó. Diuen que les persones lleó són lleials, estables i fidels. Els agrada ser ben ateses i atendre bé les persones que les envolten. No els agrada ser el centre d'atenció. Són persones amb una forta seguretat amb ells mateixos. La protagonista de la xerradeta d'aquest mes compleix bona part d'aquestes característiques. També és molt xerradora i això a l'hora de fer una entrevista és d'agrair.

On començares a fer escola?

Vaig començar a Montuïri, d'on tenc un molt bon record. Va ser allà on em vaig estrenar a fer feina: van ser la primera escola i els primers alumnes, algun dels quals encara veig de tant en tant. Després vaig estar a Porreres, el primer any no em va agradar gens. Però, clar, has d'anar agafant experiència, t'has d'adaptar als nous alumnes i ells s'han d'adaptar al nou mestre. També era la primera vegada que feia classes a segona etapa. El segon any, a Porreres, ja em va agradar més. Després vaig estar a Sant Josep de S'Atalaia a Eivissa, em va agradar molt.

D'allà vaig passar al Centre de Recursos de Inca, on feia suport i anava a diverses escoles, va ser una experiència diferent. Després ja vaig passar a S'Aranjassa on, també, el primer any em va costar adaptar: tenia tres cursos junts a la mateixa aula, era una cosa que no havia fet mai. Va ser, precisament, quan estava a S'Aranjassa, que amb l'aplicació de l'ESO van suprimir la meua plaça.

I va ser a partir d'aquest punt quan començares a fer escola per a adults?

A mi era una cosa que m'atreïa, al manco volia provar aquesta experiència. I quan van suprimir la plaça de S'Aranjassa vaig trobar que era una bona ocasió per provar-ho. Per aquesta raó, durant un parell de cursos vaig anar d'un lloc a l'altre. Eren places provisionals: vaig estar a S'Arenal, Inca, un altre any a S'Arenal, això sí, sempre fent adults. Per la situació de suprimida, estava obligada, any rera any, a concursar per elegir plaça, fins que al final em vaig decidir pel Centre per adults de Calvià. Allà on estic actualment.

Quina diferència hi ha entre ensenyar a adults i ensenyar a infants?

Crec que començant per l'edat i per l'entorn tot és diferent; allò que té en comú és l'ensenyament: ajudar a l'aprenentatge de les persones, tant si són adults com infants, i veure con els alumnes van assolint una sèrie de coneixements. Una altra diferència és l'horari: a una escola de primària no et plantejes estar amb els alumnes fins a les vuit o les nou del vespre, en canvi amb els adults això és normalíssim.

Varien molt les edats dels alumnes?

Jo, per exemple, tenc alumnes de 16 o 17 anys fins a persones de 60.

